

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ПСИХІАТРІЇ, СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ
ТА МОНІТОРИНГУ НАРКОТИКІВ
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

рішенням Вченої ради
ДУ «ІПСПЕМН МОЗ України»
від 29.06.2023р., протокол № 5

Голова Вченої ради
заступник генерального директора з
наукової роботи та освітньої діяльності
ДУ «ІПСПЕМН МОЗ України»,

д. мед. н., с.н.с.

Оксана ОЛІЙНИК

29.06.2023р.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОСОМАТИЧНА МЕДИЦИНА ТА ПСИХОТЕРАПІЯ»**

Третій (освітньо-науковий) рівень

(назва рівня вищої освіти)

Доктор філософії

(назва ступеня, що присвоюється)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я

(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 222 Медицина

(код та найменування спеціальності)

Київ – 2023

Передмова

Розроблено проектною групою відділу психосоматичної медицини та психотерапії Державної установи «Інститут психіатрії, судово-психіатричної експертизи та моніторингу наркотиків Міністерства охорони здоров'я України» (ДУ «ІПСЕМН МОЗ України»).

Затверджено вченою радою ДУ «ІПСЕМН МОЗ України» (протокол № 5 від 29 червня 2023 р.).

Розробники:

Шум Сергій Сергійович – кандидат медичних наук, генеральний директор ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Олійник Оксана Петрівна – доктор медичних наук, старший науковий співробітник, заступниця генерального директора з наукової роботи та освітньої діяльності ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Костюченко Наталія Вікторівна - кандидат медичних наук, завідувач відділу психосоматичної медицини та психотерапії ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Лихолат Вікторія Ігорівна - доктор філософії, провідний науковий співробітник відділу психосоматичної медицини та психотерапії ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Осуховська Олена Сергіївна - доктор медичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу психосоматичної медицини та психотерапії ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Суховій Олексій Олексійович - начальник центру організації та стандартизації психіатричної допомоги ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Хаустова Олена Олександрівна - доктор медичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу психосоматичної медицини та психотерапії ДУ «ІПСЕМН МОЗ України».

Навчальний план та програма вибіркової дисципліни «Психосоматична медицина та психотерапія» є частиною підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми «Психіатрія» ДУ «ІПСЕМН МОЗ України», а також відповідно до Законів України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII; «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII, Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»; від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»; від 23.03.2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»; наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
вибіркової навчальної дисципліни
«Психосоматична медицина та психотерапія»
підготовки докторів філософії (PhD)
за спеціальністю 222 Медицина: 14.01.16 - Психіатрія

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: формування у здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії поглиблених спеціалізовано-професійних медичних практичних та теоретичних компетентностей з психосоматичної медицини та психотерапії як одного з напрямків психіатрії.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі або є науковими співробітниками.

Код розділу	Назва розділу	Кредитів ЄКТС	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота
				лекції	семінари	практика	всього	
1.	Основи сучасної психосоматичної медицини	0,5	15	2	2	4	8	10
2.	Класифікація психосоматичних розладів	0,5	15		2	4	6	8
3.	Психопатологічні феномени в психосоматичній медицині	0,5	15		2	4	6	8
4.	Методи дослідження в психосоматичній медицині	0,5	15		2	4	6	8
5.	Психосоматичні аспекти в різних галузях медицини	0,5	15		2	4	6	8
6.	Алгоритм надання допомоги та методи інтервенції психосоматичної медицини	0,5	15		2	4	6	8
7.	Залік					2	2	
Разом		3	90	2	12	26	40	50

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
«Психосоматична медицина та психотерапія»
підготовки докторів філософії (PhD)
за спеціальністю 222 Медицина: 14.01.16 - Психіатрія

Тривалість: 3 кредити (90 год.)

Мета навчання: формування у здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії поглиблених спеціалізовано-професійних медичних практичних та теоретичних компетентностей з психосоматичної медицини та психотерапії як одного з напрямків психіатрії.

Контингент слухачів: особи, які навчаються в аспірантурі або є науковими співробітниками.

Код розділу	Назва розділу	Перелік спеціалізовано-професійних компетентностей з психосоматичної медицини та психотерапії
1.	<i>Основи сучасної психосоматичної медицини</i>	– Здатність застосовувати знання фундаментальних основ, сучасних досліджень, проблем і тенденцій медицини, насамперед, психіатрії, у комплексному аналізі явищ і процесів, що виникають в психосоматичній медицині.
1.1.	Концепції та базові засади психосоматичної медицини	– Здатність відокремлювати структурні елементи, які складають теоретичну, емпіричну та доказову основу психосоматичної медицини.
1.2.	Психосоматичні теорії та моделі	– Здатність виділити та зафіксувати провідний синдром, визначити його тяжкість; шляхом співставлення зі стандартами, використовуючи дані клінічного обстеження, встановити діагноз психосоматичний діагноз.
1.3.	Сучасні дослідження в психосоматичній медицині	– Здатність описати основну психопатологічну картину та виокремити провідний психопатологічний феномен для подальшої тактики curaції пацієнта
2.	<i>Класифікація психосоматичних розладів</i>	– Здатність забезпечити сучасну комплексну допомогу психосоматичним пацієнтам відповідно до клінічних настанов, протоколів, стандартів психіатричної допомоги.
2.1.	Локалізація психосоматичних розладів в МКХ-10, МКХ-11 та DSM-5	– Здатність виявляти несприятливі фактори при психосоматичній патології та запобігати їхньому негативному впливу.
2.2.	Проблемні питання в розумінні класифікації та діагностичних критеріїв в психосоматичній медицині	– Здатність прогнозувати науково обґрунтовані підходи до реформування системи охорони здоров'я, організувати та забезпечувати процеси управлінської
3.	<i>Психопатологічні феномени в психосоматичній медицині</i>	– Здатність забезпечити сучасну комплексну допомогу психосоматичним пацієнтам відповідно до клінічних настанов, протоколів, стандартів психіатричної допомоги.
3.1.	Проблема специфіки емоційних факторів у виникненні соматичних хвороб та виборі подальшої психотерапевтичної та фармакологічної тактики втручання	– Здатність прогнозувати науково обґрунтовані підходи до реформування системи охорони здоров'я, організувати та забезпечувати процеси управлінської
3.2.	Особливості психопатології в психосоматиці: тривога, депресія, агресія, алекситимія	– Здатність прогнозувати науково обґрунтовані підходи до реформування системи охорони здоров'я, організувати та забезпечувати процеси управлінської
3.3.	Тип особистості та хвороба	– Здатність прогнозувати науково обґрунтовані підходи до реформування системи охорони здоров'я, організувати та забезпечувати процеси управлінської
4.	<i>Методи дослідження в психосоматичній медицині</i>	– Здатність прогнозувати науково обґрунтовані підходи до реформування системи охорони здоров'я, організувати та забезпечувати процеси управлінської

4.1.	Особливості та проблемні аспекти клінічного та анамнестичного методу дослідження в психосоматичній медицині	<p>діяльності з урахуванням процесів реформування галузі, насамперед у психосоматичній медицині</p> <p>– Здатність на підставі даних про стан здоров'я певних контингентів населення та про наявність впливу на нього навколишнього середовища (факторів), використовуючи існуючі методи, в межах первинного рівня медичної допомоги населенню здійснювати освітньо-профілактичні заходи, спрямовані на збереження ментального здоров'я, раннього виявлення та адекватного лікування психічних розладів.</p> <p>– Здатність виявляти та надавати відповідну допомогу при психосоматичній патології в кардіології, ревматології, гастроентерології.</p> <p>– Здатність до проведення психотерапевтичних інтервенцій в психосоматичній медицині.</p> <p>– Здатність до планування, застосування та оцінки і подальшої алгоритмів лікування психосоматичної патології.</p>
4.2.	Основні принципи застосування тестових методик та шкал в психосоматичній медицині	
4.3.	Проблемні питання діагностики та диференційної діагностики в психосоматичній медицині	
5.	<i>Психосоматичні аспекти в різних галузях медицини</i>	
5.1.	Психосоматичні аспекти в кардіології	
5.2.	Психосоматичні аспекти в ревматології та імунології	
5.3.	Психосоматичні аспекти в гастроентерології	
6.	<i>Алгоритм надання допомоги та методи інтервенції в психосоматичній медицині</i>	
6.1.	Стратегія та тактика при виборі психотерапевтичного підходу в психосоматичній медицині	
6.2.	Роль підтримуючої психотерапії при супроводі пацієнтів в психосоматиці.	
7.	<i>Залік</i>	

Рекомендовані посилання

1. Закон України «Про психіатричну допомогу»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1489-14#Text>
2. Довідник діагностичних критеріїв DSM-5 від Американської психіатричної асоціації. – Львів: ІПЗ УКУ, 2023. – 473 с.
3. Розділ VI: Психічні та поведінкові розлади та порушення нейропсихічного розвитку. МКХ-11 статистична класифікація. – Київ: 2023.- 284 с.
4. Чабан О.С., Хаустова О.О. Психосоматична медицина (аспекти діагностики та лікування). – Київ: Медкнига, 2000. – 96 с.
5. EPA guidance on the quality of mental health services, Gaebel W. et al. European Psychiatry, 2012. — Vol. 27. — P.87-113.
6. The Four-Dimensional Symptom Questionnaire (4DSQ): a validation study of a multidimensional self-report questionnaire to assess distress, depression, anxiety and somatization. BMC Psychiatry. — 2006. DOI: <https://doi.org/10.1186/1471-244X-6-34>. Режим доступу: www.https://bmcpsychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-

244X-6-34

7. Дідковська Л.І. Психосоматика: основи психодіагностики та психотерапії: навч. посіб. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 263 с.
8. Максименко С.Д., Цехмістер Я.В., Коваль І.А. Медична психологія. – Київ: Видавничий дім «Слово», 2014. – 515 с.
9. Пфайфер С. Психосоматика. Як ми можемо розуміти мову тіла? – Львів: Свічадо, 2018.